

”Vi ville globalisera

Foto: Anna Wester

Huwaida Arraf i Ramallah.

JAG TRÄFFADE HUWAIDA första gången jag reste till Palestina med PGS. Vi möttes på en demonstration i Betlehem i augusti 2001. Det var den då nystartade organisationen International Solidarity Movement som ordnade en demonstration vid en checkpoint och Huwaida var en av arrangörerna. Nio år senare träffade jag henne på Palestinagruppernas kontor när hon var i Sverige för ett internationellt möte om Frihetsflottan sommaren 2010 och det var härligt att se att hon fortfarande hade samma entusiasm och engagemang. Jag ville prata mer med henne.

Vi bestämde träff i centrala Ramallah, vid Al Manara där vi satte oss på ett café. Utanför fönstret samlades människor till en demonstration och Huwaida berättade att det var på grund av ett möte mellan USAs Mellanösternsambud George Mitchell och president Mahmoud Abbas som ägde rum lite längre bort. Man protesterade mot att USA ställde krav på att

palestinierna skulle föra direkta samtal med Israel, när de istället borde ställa Israel till svars för alla brott mot internationell rätt.

Jag satte på min bandspelare, men behövde aldrig ställa mina frågor, Huwaida började berätta om sitt engagemang och hade nog kunnat fortsätta hur länge som helst.

Huwaida Arraf är 34 år och båda hennes föräldrar är palestinier. Pappan är från en by i norr som nu tillhör Israel, så de är israeliska medborgare. Hennes mamma kommer från Beit Sahour på Västbanken. Några månader innan Huwaida föddes, flyttade föräldrarna till USA där Huwaida växte upp.

– De ville att deras barn skulle födas där som amerikanska medborgare och få en frihet som de visste att barnen inte kunde få här. De ville inte leva i Israel och behandlas som andra klassens medborgare eller på Västbanken som var un-

der total israelisk militärrockupation.

År 2000 flyttade Huwaida till Jerusalem för att arbeta för Seeds of Hope, en amerikansk NGO som jobbade med ungdomar i konfliktråden. Bara några månader efter att hon flyttat till Jerusalem bröt den andra Intifadan ut, det palestinska upproret. Huwaida anslöt sig till det folkliga motståndet. Det hölls stora demonstrationer över hela Västbanken, i Gaza och inne i Israel.

– Jag fick bevittna hur den israeliska militären använde ett enormt övervåld mot obebäpnade civila palestinier. Under den första månaden av upproret dödades 143 palestinier. Det var innan någon israel hade dödat. Ändå skyldes våldet på palestinierna och man kunde läsa i utländsk media att ”palestinierna vänder fredsprocessen ryggen” och ”palestinier accepterar inte att leva i samexistens med Israel”. Det gjorde mig enormt frustrerad.

Och frustrationen hos palestinierna

Intifadan”

Foto: Freegaza.org

Huwaida tillsammans med Mairead Maguire på väg mot Gaza.

var stor. De stora fredliga demonstrationerna dog ut och många som lyckades få tag på ett vapen använde det för att skjuta mot soldater och bosättare. Israel svarade med ännu mer våld. Det blev ett högt pris att betala för människor, inte för att palestinier inte var beredda att offra sig för sin befrielse, men det fanns inte samma tro på att det verkligen gick att förändra något. Folk kände sig maktlösa, ”som bricker i ett spel”, som Huwaida uttrycker det. Det blev en kamp i sig att stanna kvar på sina marker när det ingår i Israels plan att ta så mycket mark som möjligt och göra livet outhärdligt för palestinerna.

Huwaida började fundera över vad hon kunde göra, vilken roll hon kunde spela i allt det här.

– Jag trodde inte att en väpnad Intifada var för palestinernas bästa. Inte för att jag inte anser att palestinier har rätt att göra väpnat motstånd. Israel använ-

der de mest sofistikerade militära vapen mot oss, så det är fel att säga att palestinier inte får försvara sig med vad de har. Men jag är emot alla attacker mot civila. Om det skall vara ett väpnat motstånd, skall det följa internationell rätt och icke-stridande får aldrig attackeras.

Vi uppehåller oss en stund med att diskutera detta. Enligt internationell rätt har en ockuperad befolkning rätt att göra väpnat motstånd mot ockupanten, men Huwaida precis som de flesta andra palestinier jag träffat, tycker att det är en dålig strategi av flera olika skäl.

– Palestinierna har ingen armé och är väldigt, väldigt svaga om man jämför militärt. Dessutom har Israel nästan monopol över internationell media. Det håller på att ändras nu, men så var det då. Och efter varje palestinsk attack, även om den var legal enligt internationell rätt, sågs som terrorism. Så strategiskt stödde jag inte ett väpnat motstånd.

Huwaida pratade mycket med ledare för den första Intifadan. Under det första upproret som bröt ut 1987 fanns ett väldigt kraftfullt kollektivt motstånd och folk hade kontroll över vad som pågick. Det var ett uppror för att skaka av sig ockupationen och även om samhällena led och tusentals palestinier arresterades, var människor stolta över att vara en del av en befrielseörelse.

– Det togs ifrån palestinerna i och med undertecknandet av Osloavtalet. Efter det blev allt bara värre och värre i och med etablerandet av den palestinska myndigheten som blev något av en underleverantör för ockupationsmakten och korruptionen växte. Det var problem från två håll; den palestinska myndigheten som inte blev vad folk hade väntat sig och samtidigt som vi pratade om fredsprocessen så cementerade Israel ockupationen genom att till exempel fortsätta bygga bosättningar.

Foto: Privat

Foto: Yota Kamaratos

Foto: Free Gaza

Idén som föddes efter många samtal och mycket funderande var att ta tillvara erfarenheterna från första Intifadan och starta något nytt. Genom att bilda organisationen International Solidarity Movement ville man globalisera Intifadan, ge internationellt stöd till ickevåldsmotståndet.

Huwaida berättar att idéerna inte var helt klara när de drog igång, men strategierna växte fram vartefter. Drömmen var att tusentals internationella skulle ansluta sig till det palestinska motståndet.

Huwaida tystnar och tänker tillbaka:

– Egentligen visste vi inte alls om någon skulle dyka upp, men det kom 50 personer till första kampanjen och sen åkte de hem och berättade om sina upp-

levelser och nästa gång kom det fler.

Syftet var att internationella skulle ge skydd och stöd till palestinier som ville demonstrera. När internationella deltog så blev det annorlunda eftersom de var medborgare i länder där regeringarna kunde hålla Israel ansvariga om något allvarligt skulle hända. Förhoppningen var att det skulle förändra hur omvärlden rapporterade om konflikten, att det skulle komma fram att palestinier inte är emot Israel utan okkupationen. Samtidigt som informationsarbetet var det viktigaste, gav närvaron också moraliskt stöd till palestinerna som kände sig isolerade.

Första kampanjen genomfördes i augusti 2001. Då var strategin att kon-

frontera genom ickevåldssaktioner, att till exempel blockera bulldozrar som skulle riva ett hus. Efter 2002 när Israel invaderade alla palestinska städer, ändrades taktiken och det blev mer akuta insatser för att försöka rädda liv. Då rådde utgångsförbud överallt och Huwaida berättar att det var soldater överallt.

Nu har man återgått till den ursprungliga strategin, samtidigt som det viktigaste arbetet är med BDS som kom igång ordentligt från palestinernas sida 2005 när de gick ut till omvärlden med ett upprop om bojkott, desinvesteringar och sanktioner.

Huwaida har också varit engagerad i Frihetsflottan genom organisationen Free Gaza Movement där hon var med

från början. De startade 2006 efter att Hamas vunnit det palestinska valet och Gaza isolerades totalt. De enda internationella som tilläts resa in i Gaza var journalister och företrädare för en del organisationer.

– Vi funderade vad vi kunde göra för att visa hur Israel stängde ute internationella. Jag minns mailet jag fick av en kollega i Australien: ”Tänk om vi skulle skicka en båt till Gaza, det kanske är en galen idé, men tänk om vi skulle lyckas . . .”

Huwaida ler när hon berättar och det syns att hon verkligen tyckte att det var en galen idé.

– Vi hade inga pengar och vi visste inget om båtar. Men vi tänkte, varför inte? Och folk jobbade verkligen hårt för att samla in pengar. Det tog ett och ett halvt år.

Sommaren 2008 åkte så den första lilla båten mot Gaza och Huwaida fanns med ombord.

– Ärligt talat trodde ingen att vi skulle komma fram till Gaza, men vi såg det som en win/win-situation. Antingen skulle vi komma fram till Gaza, eller så skulle Israel bli tvungna att konfrontera oss ute på havet. Vi var tydliga med att vi inte skulle göra någonting mot Israel så de hade ingen anledning att attackera oss, det skulle vara kollektiv bestraffning.

När de kom fram till Gaza möttes de av tiotusentals Gazabor och Huwaida blir känslös när hon berättar om mötet med människorna i Gaza.

– Det var en historisk händelse. Det är svårt att beskriva med ord, folk var så glada, skrattade och grät. Alla kom fram och ville kyssa och krama oss. Folk sjöng att vi var hjältar som hade brutit blockaden.

Huwaida blir allvarlig och fortsätter.

– Men vi var inga hjältar och vi hade inte brutit blockaden. Vi insåg att om vi verkligen skulle bryta blockaden var vi tvungna att åka till Gaza om och om igen. Det lovade vi Gazaborna att göra.

Free Gaza Movement åkte med ytterligare fyra båtar med parlamentariker, professorer, doktorer, studenter och palestinska flyktingar från 1948 ombord. Det var små båtar, så det var symboliska resor.

De sista båtarna stoppades av Israel. Då hade idén om en Frihetsflotta vuxit fram och det arbetades hårt på flera håll för att förverkliga detta. IHL i Turkiet, Ship to Gaza i Sverige och Grekland och Free Gaza Movement gick ihop och bildade Frihetsflottan som gav sig av mot Gaza i maj 2010. Huwaida var med på en av båtarna.

Frihetsflottan stoppades brutalt av Israel på internationellt vatten, nio personer dödades och allt som passagerarna hade med sig, inklusive båtarna, beslagtogs. Omvärlden reagerade kraftfullt mot attacken, som bröt mot internationell rätt. Frihetsflottan påverkade historien, men det var ett högt pris att betala.

– Vi visste att det kunde vara farligt, ingen underskattade Israel. Vi visste att de skulle kunna använda övervåld, men vi trodde inte att de skulle göra detta inför ögonen på hela världen, med alla journalister ombord. Vi förlorade nio kollegor, det hade vi inte räknat med kunde hända.

– De internationella reaktionerna blev större än vad vi väntat oss. Jag vet inte om man kan säga att vi ändrade historien, men det bidrog till att ändra maktförhållandena när det gäller den här konflikten på ett sätt som inte hänt på länge, om någonsin och det måste vi bygga vidare på.

Jag frågar om det inte är en fara att man glömmer bort allt som händer på Västbanken om man fokuserar så mycket på Gaza. Huwaida har ett direkt svar på det.

– Vi ser detta som en kamp mot en kolonial apartheidregim som har olika ansikten. Anledningen till att vi valt att fokusera på Gaza är att det visar så tydligt hur världssamfundet vänt ryggen till de brott mot mänskligheten som begåtts där.

Flottan hade ett stort stöd hos palestinier i Israel, Jerusalem, på Västbanken och i Gaza. När attacken skedde hölls stora demonstrationer över hela Palestina. Nästa gång hoppas Huwaida att det blir möjligt för palestinier från Västbanken att följa med på någon av båtarna.

Jag avslutar vårt samtal med att fråga hur hon ser på framtiden.

– Om jag skall vara ärlig, så var jag mer positiv när jag bodde utanför Palestina. Folk har börjat förstå vad Israel gör och folk som jobbar med Palestinafrågan utomlands har blivit mer optimistiska, mycket tack vare BDS-rörelsen som växer. Här på ockuperat område är det inte lika mycket optimism, men vi är många som kämpar på för att motivera folk att kämpa vidare. Mycket bra sker också, som motståndet ute i byarna.

Demonstrationen utanför fönstret har tystnat och bytts mot ljudet från trafiken. Vi har druckit upp kaffet för längesedan och vi inser att vi har pratat längre än planerat. Ändå finns det mycket mer kvar att diskutera kring dessa frågor. Jag tar några bilder och säger hej då, eller på återseende, fullt övertygad om att vi kommer att se mer av denna fantastiska kvinna.

Anna Wester

Foto som aktivism

Activestills är ett fotokollektiv som bildades 2005 av en grupp israeliska och internationella dokumentärfotografer. I dag består kollektivet av tio personer som alla har en stark övertygelse att foto är ett verktyg för social förändring. Med sina bilder vill de aktivt delta i kampen mot förtryck och rasism, väcka medvetenhet och sprida kunskap om frågor som får för lite utrymme i debatten. De är en del av det folkliga motståndet mot den israeliska ockupationen.

Flera av bilderna i den här tidningen är tagna av Activestills.

Besök deras hemsida: activestills.org